

БЮЛЕТИН

септември 2026

Тема на фокус

Всичко за азотния диоксид (NO₂) – Какво могат да направят публичните власти и общините за ограничаването му и намаляването на вредните му въздействия?

За NO₂ най-ефективните общински мерки са тези, които намаляват емисиите от автомобилния транспорт и експозицията на хората около натоварените улици. Анализът на планове за качество на въздуха в Европа показва, че именно пътният транспорт е основната причина за голяма част от регистрираните превишения на NO₂.

Общините могат да комбинират няколко типа действия:

- **Ограничаване на най-замърсяващите автомобили.** Зони с ниски емисии, ограничения според екологичния стандарт на превозното средство, управление на достъпа до централни градски части и постепенно въвеждане на по-чист общински автомобилен парк.
- **По-привлекателен обществен транспорт.** Електрификация на автобусния транспорт, подмяна на дизеловите автобуси, приоритетни автобусни ленти и подобряване на честотата и надеждността на услугата.
- **Намаляване на автомобилния трафик.** Пешеходни пространства, велосипедна инфраструктура, управление на паркирането, „park and ride“, ограничаване на транзитния трафик и мерки за намаляване на задръстванията.
- **Специална защита около чувствителни обекти.** Ограничаване на автомобилния достъп около училища и детски градини, „училищни улици“, здравни заведения, забрана на работещи на място двигатели и промяна на маршрутите за довеждане и отвеждане на децата.
- **По-чиста градска логистика.** Консолидиране на доставки, товарни велосипеди, електрически превозни средства и ограничения за тежкотоварни автомобили в определени часове или зони.
- **Управление според данните.** Локални измервания около натоварени улици и чувствителни обекти, моделиране на „горещите точки“ и оценяване на резултатите преди и след въвеждането на конкретни мерки.

Тук важният принцип е: не е достатъчно просто да преместим трафика от една улица на друга. Мерките трябва да намаляват общите емисии или да ограничават експозицията на населението, без да създават нови зони с високо замърсяване.

[Вижте повече](#)

Политики и регулации

Промени на европейско и национално ниво

България представи в срок проекта на Националния план за възстановяване на природата

Националният план е основният инструмент за прилагането на Регламент (ЕС) 2024/1991 относно възстановяването на природата. Той обхваща широк кръг екосистеми и определя подхода, мерките и етапите, чрез които България ще изпълнява целите за тяхното възстановяване и поддържане. [Вижте повече](#)

НС ще обсъди на първо четене промени в Закона за чистотата на атмосферния въздух

Промените целят привеждане на националното законодателство в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2024/590 относно веществата, които нарушават озоновия слой и на Регламент (ЕС) 2024/573 за флуорсъдържащите парникови газове. [Вижте повече](#)

Комисията по околната среда и водите одобри на второ четене законови промени относно изисквания за флуорсъдържащите газове

Промените касаят и условията за сертифициране на физическите и юридическите лица, извършващи дейности по монтаж, ремонт, поддръжка, сервизно обслужване, възстановяване или извеждане от експлоатация на оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове, съгласно изискванията на новото законодателство. [Вижте повече](#)

Приети са промени в наредбата за норми за допустими емисии на серен диоксид, азотни оксиди и прах от големи горивни инсталации

С измененията и допълненията в наредбата се привежда националното законодателство в съответствие с правото на Европейския съюз. Ще се създаде възможност за предотвратяване на ненужно забавяне по отношение на вече определени задължения на оператора, както и за докладване включително на основанията за предоставяне на дерогация и на наложените условия в периода на нейното прилагане. [Вижте повече](#)

Какво ни показват данните?

Актуални графики, анализи и ключови показатели

Изследване на топлинния стрес в 10 български града ще бъде представено в София на 17 септември

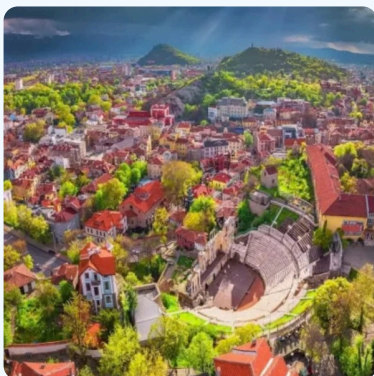
Това е първото атрибутивно изследване за България, което проследява приноса на различни фактори към топлинния стрес, казват от организаторите. Освен температурата на въздуха то разглежда вятъра, спецификите на градската среда и енергийното потребление, за да покаже как и защо топлинният стрес се различава между отделните населени места. [Вижте повече](#)

Общински инициативи

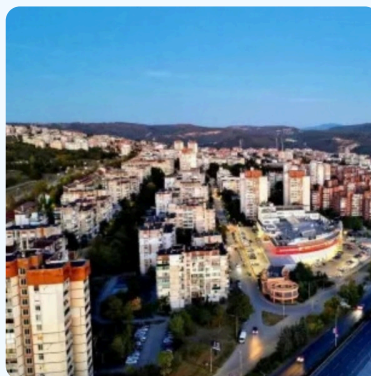
30 български общини са с модернизирания обществен транспорт с финансиране от МРРБ по линия на ПВУ

[Вижте повече](#)

От 1 октомври община Пловдив въвежда зона с ниски емисии „Малък ринг“

[Вижте повече](#)

Във Велико Търново до 2351 домакинства получават ново отопление по проект „За по-чист въздух“

[Вижте повече](#)

Започват техническите обходи в град Плевен по проекта за по-чист въздух

[Вижте повече](#)

Добра практика на месеца

„Училищните улици“

При азотния диоксид мястото има значение. Емисиите от автомобилите се отделят непосредствено там, където хората живеят, ходят пеша и чакат градски транспорт. Затова дори локални общински мерки около натоварени улици, училища и обществени пространства могат да намалят реалното излагане на замърсяване.

„Училищните улици“ са добър пример за мярка, която може да намали експозицията на чувствителна група, дори когато ефектът върху средноградската концентрация е ограничен.

Тази практика е особено подходяща за по-малки и средни общини. При нея улиците непосредствено пред училища се затварят за транзитно автомобилно движение постоянно или в часовете за започване и приключване на учебния ден. Париж постепенно разширява тази политика и към юли 2026 г. има вече **над 300 „rues aux écoles“**. Основните цели са едновременно повишаване на безопасността, намаляване на замърсяването на въздуха и освобождаване на пространство за пешеходци и озеленяване.

Някои „училищни улици“ са се възползвали от специфична програма за развитие със създаването на пешеходни зони със светли настилки и, където е технически възможно, големи зелени пространства със засадени дървета.

Тези мерки допринасят за намаляване на нощните топлинни острови.

Това е особено интересна практика за българските общини, защото **не изисква непременно мащабна инвестиция**. Мярката може да започне пилотно около едно или няколко училища с временна организация на движението, измерване на NO₂ преди и след промяната и постепенно трайно преустройство на пространството при доказан положителен ефект.

Вижте повече

Проекти и финансиране

Interreg Euro-MED Call 8 – тематични пилотни проекти - от 1 октомври 2026 г. поканата вече е отворена за подаване на проектни предложения в Jems

Краен срок: 13.11.2026 и 27.11.2026 за задължителните приложения

Програма Interreg Euro-MED подготвя своята осма покана за тематични проекти, насочена към пилотни дейности с конкретен териториален ефект. Call 8 продължава да допуска намаляване на замърсяването на въздуха от строителния сектор, както и КАВ/експозиция в рамките на Green Living Areas; бюджетът остава около 20 млн. евро за приблизително 10 проекта. България е част от програмната територия на Euro-MED.

Практическа препоръка за общините*: това е възможност за добре подготвени, партньорски и пилотни проекти, при които мерките за КАВ са свързани с конкретен източник на замърсяване, конкретна територия и измерим резултат. Най-подходящи ще бъдат идеи, които съчетават контрол, данни, практически мерки и промяна в местните правила или процедури.

Конкурс по Европейско партньорство DUT 2026 за България

На 25 септември 2026 г. Фонд „Научни изследвания“ официално обяви българската процедура BNSF-1.027 „Конкурс по Европейско партньорство DUT 2026“ в ИСУН. Така вече разполагаме не само с международния Call Text/National Annex, а с официалния български пакет за кандидатстване: национални изисквания и условия за допустимост, Guidelines for Proposers, национални формуляри, заповед за откриване, покана, указания за подаване и оценителна таблица.

Подкрепа за актуализация на политиките и националната нормативна рамка за подобряване на качеството на въздуха

Управляващият орган на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. обяви процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16FFPR002-5.0013 „Актуализация на политиките и националната нормативна рамка за подобряване на качеството на въздуха“, по приоритет 5 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Целта на процедурите е да се допринесе за постигане на установените по-високи стандарти за качество на въздуха в Република България за защита на човешкото здраве и околната среда чрез:

- Подкрепа за осигуряване на прилагането на Директива (ЕС) 2024/2881 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2024 година относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (Директива (ЕС) 2024/2881) в българското законодателство – Закон за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) и съответните подзаконови нормативни актове;
- Разработване на нова Национална програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух (НППКАВ) и изготвяне на пътни карти за районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ).

* Насоките за полезността на този източник на финансиране и препоръките към общините за изготвени от екипа, изработващ бюлетина. Те са базирани на целите и приоритетите на финансиращата програма.

КАВ Речник

„Експозиция на населението“: Експозиция е степента, в която хората са изложени на даден замърсител на въздуха за определен период от време. Тя зависи не само от концентрацията на замърсителя, но и от това къде се намират хората, колко време прекарват там и колко често са изложени.

При азотния диоксид (NO₂) експозицията е особено важна в близост до улици с интензивен автомобилен трафик, кръстовища, спирки, училища и детски градини. Концентрациите в такива места могат да бъдат по-високи от средните за града.

Затова мерки като ограничаване на автомобилното движение около училища, създаване на „училищни улици“, подобряване на обществения транспорт или пренасочване на трафика могат да бъдат ефективни не само защото намаляват емисиите, а и защото намаляват непосредственото излагане на хората на замърсен въздух.

При управлението на качеството на въздуха целта не е само по-ниска концентрация, а и по-малко хора, изложени на високи концентрации.

От мрежата

Нови инфокарти:

- [Инфокарти с индикатори на общинско ниво](#) - допълнени са индикаторите Член на Конвента на кметовете и Изискване за изготвяне на програма за КАВ
- [Инфокарти с актуални програмни общински документи](#) (ПООС, ПКАВ, ПУГМ, чийто период на действие обхваща настоящата 2026 г.)
- [Инфокарти с актуални отчети по програмни общински документи](#) (отчети за предходната 2025 г.)

Обновени документи в профили на общини:

- [Програма за намаляване на нивата на фини прахови частици \(ФПЧ10\) и достигане на установените норми за качество на атмосферен въздух на община Етрополе за периода 2022-2027 г.](#)

Материали от събития, проведени в рамките на проекта в раздел "Библиотека":

- [Презентации от Втората годишна конференция на НМЕКАВ в Пампорово](#)

[Национално законодателство](#) [Актуални изследвания, доклади](#) [Профили на общини](#) [Новини](#)

Събития

Международен ден на чистия въздух за синьо небе- 7 септември

[Вижте повече](#)

Уебинар: След лятото идва зимата – ролята на местните и регионалните власти в укрепването на устойчивото отопление и охлаждане

[Вижте повече](#)

Европейската градска инициатива търси успешни практики от българските общини

[Вижте повече](#)

Национална мрежа на експертите по качество на атмосферния въздух
<https://www.airnetwork.bg/>

Платформата на Националната мрежа на експерти по качество на атмосферния въздух е създадена по проект BG16FFPR002-5.006-0001-C01 „Създаване на Национална мрежа на експерти по качество на атмосферния въздух“, финансиран по програма "Околна среда" 2021-2027 г.

Получавате този имейл, защото сте се абонали за нашия информационен бюлетин.

[Unsubscribe](#)